

AZ OSZTÁLY ÖNARCKÉPE

SZKA_207_23

ILYENEK VAGYUNK,
MILYENEK LESZÜNK?

Készítette: Szekszárdi Júlia

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

7. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Emlékek és vágyak					
A	<p>A tanár felolvassa a nápolyi kisiskolás emlékeiről szóló szemelvényt. Ezután kiosztja a D1 mellékletet. A tanulók egyénileg töltik ki a feladatlap jó és rossz emlékekre vonatkozó részét. Ezután az egyének megosztják padszomszédjukkal az élményeket, és közösen válaszolnak a kérdésre, hogy milyen osztályban éreznék jól magukat (páratlan számú tanuló esetén, létrehozható néhány három tagú csoport is). A tanár felhelyez a falra egy nagyméretű csomagolópapírt (vagy flipchartot használ), amelyre minden párból (kiscsoportból) egy valaki felírja az ideálisnak tartott osztály jellemzőit. Az elkészült lista fennmarad az osztályterem egy jól látható pontján.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Önismeret Társas kapcsolatok Szociális képességek</p>	<p>Frontális munka – páros munka</p>	<p>D1 valamennyi tanulónak</p>	<p>Csomagolópapír vagy flipchart Vastag filctollak Ragasztógyurma</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A tanár leterít a padlóra egy nagy csomagolópapírt, és kitesz vastag és színes filctollakat.</p> <p>A papíron ennyi áll: A MI OSZTÁLYUNK OLYAN, MINT...</p> <p>A tanulók 5 percen keresztül bármit írhatnak és rajzolhatnak a papírra, ami az osztályról eszükbe jut. Ezt követően lehet kérdezni egymástól, értelmezést, indoklást kérni a szövegekről, képekről. Ezután kerülhet majd sor arra, hogy sorra vegyük közösen, milyennek is látjuk valójában az osztályunkat. A poszter felkerül a falra.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Kreativitás</p> <p>Reflektivitás</p>	<p>Frontális munka – megbeszélés</p>		<p>Nagy méretű csomagolópapír</p> <p>Színes filctollak (legalább 1 db jusson minden tanulónak)</p> <p>Ragasztógyurma</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a A mi osztályunk					
A	<p>A fiúk és a lányok különböző szemelvényekkel dolgoznak. A fiúk Ottlik, a lányok Szabó Magda regényrészletét kapják. A lányok és a fiúk is megkapják a szemelvényt és az ahhoz kapcsolódó feladatlapot. A szöveget mindenki egyénileg elolvassa. Ezt követően 4-5 fős csoportok alakulnak. A tanár először kijelöli a csoportvezetőket, akiket alkalmassáknak talál arra, hogy a megadott kérdések alapján vezessék a beszélgetést. Ők választanak maguknak csoportot. Felváltva említik annak a társuknak a nevét, akiket a csoportjukba hívnak. Előre jelezzük, hogy szükség lesz minden csoportban egy jegyzőkönyvvezetőre, aki röviden rögzíti majd a csoportban elhangzottakat, és jegyzetei alapján az osztály előtt is beszámol a csoportban történekről. Elsőként tehát minden csoportvezető válasszon ki egy jegyzőkönyvvezetői feladatokkal megbízható társát. Az egyes csoportok megválaszolják a kérdéseket, megoldják a gyakorlatokat. A jegyzőkönyvvezetők sorra beszámolnak a csoportmunkáról. Ezt követően a tanár felteszi esetleg kivetíti a P1 mellékleten található kérdéseket, és ennek alapján megbeszéljük a tanulságokat. Fontos, hogy a gyerekek érzékeljék: egyéni különbségek vannak abban, hogy ki, mennyire képes elfogadni egy új helyzetet. Sokat jelenthet, ha az osztálytársak segítik egymást.</p> <p style="text-align: right;">35 perc</p>	<p>Identitástudat Szabálykövetés Konfliktuskezelés</p>	<p>Csoportmunka – megbeszélés</p>	<p>D2 (Regényrészletek és feladatlapok)</p>	<p>P1 (Szempontok a feldolgozáshoz)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>Minden tanuló felírja egy papírra, hogy melyik öt pozitív, és öt negatív tulajdonság a legjellemzőbb az osztályra. Ezt követően párok alakulnak (páratlan számú tanulócsoporthoz lehet egy háromtagú csoport is), amelyek megállapodnak abban az öt-öt pozitív, illetve negatív tulajdonságban, amelyeket mindketten (hárman) elfogadnak. Ezután két-két csoport (négy, esetleg öt fő) jut közös nevezőre az öt-öt pozitív, illetve negatív tulajdonság kérdésében. Majd (az összlétszámtól függően) két-három nagyobb (7, 8 vagy 9 fős) csoport jön létre. Ezek mindegyike – egymással a csoporton belül konszenzusra jutva – létrehozza a maga két öttagú listáját, s ezeket felírja egy-egy nagy méretű poszterre. Ezeket a posztereket mindenki számára jól látható helyre kifüggesztik, s elkezdődhet a vélemények osztályszintű egyeztetése. Végül elkészül egy közös lista. Csoportonként választanak egy-egy szószólót, aki a csoport véleményét képviseli. Ők bonyolítják le a vitát. Ezen a szinten már nem kell limitálni a listán szereplő jellemzők számát, minden felkerülhet a közös poszterre, amiben egyetértés van az osztályban. A végleges lista elkészülte után a tanár megkérdezi, hogy az osztályban mindenki egyetért-e az így kirajzolódó osztályképpel. Az esetleges különvéleményeket, amennyiben ezt az illető érvekkel kellően alá tudja támasztani, fel lehet tüntetni a poszteren. Amennyiben ez nem az osztály álláspontja, jelezni szükséges, hogy ez XY, vagy egy kis csoport különvéleménye.</p> <p style="text-align: right;">35 perc</p>	<p>Együttműködés Kritikai gondolkodás Felelősségvállalás Véleményalkotás Érvelés Asszertivitás</p>	<p>Csoportmunka – megbeszélés</p> <p>Frontális munka – vita</p>	<p>Papír, íróeszköz</p> <p>Minden nagycsoportnak csomagolópapír, vastag filctoll, ragasztógyurma</p>	<p>P2 (Közös poszter)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Milyen osztályba szeretné(n)k járni?					
A	<p>Minden tanuló kap egy feladatlapot, amit egyénileg kitölt. A tanár figyelmezteti a gyerekeket, hogy egy állításnál csak egy pontszám jelölhető meg. Ezt követően 5-6 fős csoportok alakulnak, és összesítik az egyéni eredményeket: összeadják a pontszámokat, és ennek alapján elkészítik a csoportvéleményt tükröző rangsort. A legkisebb pontszámot elért csoporttulajdonság a legfontosabb, és a legnagyobb pontszámú a legkevésbé fontos.</p> <p>Minden csoport delegál egy-egy küldöttet az összesítést végző számláló bizottságba, amely megkapja az összesítés bemutatását szolgáló posztert. A számláló bizottság tagjai összeadják a csoportrangsori helyezéseket, és az ezekből kialakuló összesített rangsort beírják a poszteren lévő táblázatba. Ez a poszter felkerül a teremnek egy jól látható helyére. A csoport megmaradt tagjai is kapnak egy-egy csomagolópapírt, amelyre felírják azokat a jó közösségre jellemző egyéb ismérveket, amelyek nem szerepeltek a feladatlapon. Az összesített rangsor mellé a csoportok egyéb ismérveket tartalmazó listája is felkerül a falra. A tanár megkérdezi, hogy az összesített rangsor híven tükrözi-e az osztály véleményét.</p> <p>Jelezzük, hogy fontos az osztályt érintő legfontosabb kérdésekben az egyetértés, de a megalapozott különvélemények is hasznára válhatnak az osztálynak.</p> <p>A kialakult kép a maga teljességében fejezi ki a osztályba járók elképzeléseit.</p> <p style="text-align: right;">25 perc</p>	<p>Kooperáció Kritikai gondolkodás Vita</p>	<p>Csoportmunka – ötletroham- megbeszélés</p> <p>Frontális munka – beszélgetés</p>	<p>D3 Feladatlap mindenkinek D4 minden csoportnak D5 a számláló bizottságnak</p> <p>Csomagolópapírok minden csoportnak</p> <p>Vastag filctollak, minden csoportnak legalább 1 db, ragasztógyurma</p>	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>Az osztály önarcképet ábrázoló poszterrel dolgozunk tovább. Kiválasztunk az osztályból a létszámtól függően 4-5 riportert. Az ő feladatuk lesz, hogy interjút készítsenek társaik egy-egy csoportjával (egy csoportban legalább 4, legfeljebb 6 tanuló kerülhet). A riportereket a tanár jelöli ki. A hozzájuk rendelt csoport tagjait kisorsolják. Mindenki kap egy cédulát, amire felírja a nevét. A cédulát négyrét hajtja, és bedobja egy dobozba. A riporterek sorban húznak a cédulák közül. Az így kialakuló csoportok kis köröket alkotnak. A riportert a D6 számú mellékleten szereplő szempontok szerint interjút készít a hozzátartozó csoport tagjaival. Minden csoportból kiválasztanak egy tanulót, aki rögzíti a válaszokat. A riporterek ezt követően összeülnek, és összesítik a véleményeket, amelyeket az ő megválasztott képviselőjük ismertet az osztállyal. Az összesített véleményeket felírják a D7 mellékletben található poszterre. Az így összesített véleményekhez az osztály hozzászól, megerősíti, cáfolja, esetleg kiegészíti a elhangzottakat.</p> <p>Lényeges, hogy minden egyes tanuló megérezze saját felelősségét az osztály életének, a közösség minőségének alakulása szempontjából.</p> <p style="text-align: right;">25 perc</p>	<p>Felelősségvállalás Együttműködés Kommunikáció Ok-okozati összefüggések felismerése Bizalom erősítése</p>	<p>Egyéni és csoportmunka – interjú</p> <p>Frontális munka – vita</p>	<p>D6 (Szempontok az interjúhoz) D7 (Az interjúk összegezése)</p>	<p>Az önarcképet tartalmazó poszter</p> <p>Cédulák a sorsoláshoz, doboz</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Ami rajtunk múlik...					
A	<p>A tanulók egyénileg kitöltik a D5 feladatlapot. Ezután visszamennek abba a csoportba, amellyel az előző munkaszakaszban is együtt dolgoztak, és megbeszélik a leírtakat. Itt is szükség lesz csoportvezetőre és jegyzőkönyvvezetőre. A kérdésekre adott választ a csoportok tagjai egymás után felolvassák, és összegzik a csoportvéleményt. Az összegzett csoportvéleményt a jegyzőkönyvet vezető tanuló ismerteti az osztállyal. Ezután az osztályfőnök is bemutatja (poszteren vagy kivetíthető formában), hogy ő mit vár az osztályától, mit ajánl, mit szeretne elérni. A bemutató után teret enged a tanulók kérdéseinek.</p> <p>Elmondja, hogy egy alakuló osztálynál a kezdeteknél nagy szükség van arra, hogy az osztályfőnök és az osztály a legfontosabb kérdésekben meg tudjon állapodni.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	Együttműködés, Kommunikáció Véleményalkotás Döntés	Csoportmunka Frontális munka – beszélgetés, vita	D5 (Mit gondolsz?) Összesítő kérdőív	P3 (Tanári vélemény az osztályról)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>Az osztályfőnök megmutatja azt a listát, amit ő állított össze az osztály pozitív és negatív jellemzőiről. Ezt összevetik az osztály véleményével, és beszélgetnek a különbségekről. Ezt követően a pedagógus reflektál azokra az elvárásokra, amelyeket osztálya tanulói vele szemben fogalmaztak meg. Elmondja, hogy ezek közül magára nézve melyeket tartja teljesíthetőnek, és melyeket nem.</p> <p>Nem biztos, hogy a vita belefér az óra kereteibe, de a témát feltétlenül folytatni kell egészen addig, amíg a közös életkeretek, a közös szabályok tekintetében nem sikerül megegyezésre jutni.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Kommunikáció Együttműködés Kritikai gondolkodás Érvelés, Konstruktivitás</p>	<p>Frontális munka – beszélgetés, vita</p>		<p>P4 Az osztály- önarcképet tartalmazó közös poszter</p>

III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

III/a Hogyan tovább?

A	<p>A foglalkozásokon elkészült poszterek az osztályterem falán vannak. A tanulók végigmennek, elolvassák, akinek megjegyzése van, jelentkezik és elmondja. A tanár jelzi, hogy ezen a ponton folytatódik majd a következő foglalkozás, amikor el fogják készíteni az osztály életkereteit megalapozó közös szabályokat.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Együttműködés Kritikai gondolkodás</p>	<p>Frontális munka – megbeszélés</p>		<p>Az eddig elkészült poszterek</p>
---	--	---	--	--	---

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	Valamennyi a kétórás foglalkozáson elkészült poszter fenn van az osztályterem falán. A gyerekek ezekhez fűznek megjegyzéseket, és megállapodnak abban, hogy melyik témával folytatják az osztályközösség formálásáról szóló további beszélgetést. 5 perc	Együttműködés Véleményalkotás	Frontális munka – megbeszélés		Az eddig elkészült poszterek

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 – Szempontok a beszélgetéshez

Milyen közös vonásuk volt a két regényrészletből megismert iskoláknak?

Vannak-e a mi iskolánknak olyan jellemzői, amelyek emlékeztetnek ezekre az iskolákra? Melyek ezek?

Miért nehéz új környezetbe kerülni?

Ki érzi úgy, hogy nem nehéz?

Ki érzi úgy, hogy nehéz?

Tapasztalataitok szerint mi nehezíti a beilleszkedést?

Hogyan tudnátok egymás számára megkönnyíteni az új helyzet elfogadását?

Mi múlik az egyes gyerekeken?

Mi múlik a tanárokon?

Mi múlik az iskolán?

P2 – Kérdőív az osztályfőnöknek

A jó osztályközösség számomra azt jelenti, hogy...

Az osztálytól azt várom el, hogy...

A következő közös programokat tervezem az osztállyal:...

Nagyon örülnék, ha az én osztályom...

Szomorú lennék, ha az én osztályom...

P3 – Osztályfőnöki vélemény az osztályról

Az osztályra jellemző pozitívumok:

Az osztályra jellemző negatívumok:

A pozitívumok megerősítése érdekében azt javaslom, hogy...

A negatívumok megszüntetése érdekében azt javaslom, hogy...

P4 – Az osztály jellemző tulajdonságai (összesített lista)

Pozitívumok	Negatívumok
Külön vélemények (névvel)	